

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona. Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.	Megjelenik minden vasárnap.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.
--	--------------------------------	---

A közbiztonság zavartalan fenntartásának segédeszközei.

Irtó: Spektor.

Minden, az őrskörlet biztonságát szíven viselő őrsparancsnok adalórekszik, hogy mennél kevesebb közbiztonsági zavar forduljon elő a felügyelete alá helyezett területen.

E zavarok okozói főképen az őrskörletben lakó szokásos bűntettesek s az idegen őrskörletheől oda átszatangoló csavargók.

A harezot tehát ezek ellen kell felvennünk, s ennek mikénti keresztülvitelét akarom itt ismertetni. Manapság, a mikor a testi fenytés korakba rég letűnt, csak a jelenkor törvényes intézkedései között kereshetjük azt a segyvert, a melylyel a fontiek ellen a harezot felvehetjük.

A preventív, vagy megelőző szolgálát az, mely lelkiismeretes kezelés mellett azon haszonnal jár, hogy a gonosztevőknek nem jut alkalmuk bűnös üzelmek végrehajtására.

Sajnos azonban, az öt főnyi, vagy ennél is kisebb létszám mellett az őrskörletet nem lehet oly sűrűen portyázni, hogy ily módon minden gonosztevő léken tartassék. Előbb-utóbb mégis csak alkalomhoz jut a tolvaj és lopni fog.

Kérdés tehát, hogy a mai viszonyok mellett mily módon lehet a bűntetteseket szakkban tartani?

Itt egy pár olyan dolgról akarok megemlékezni, a mit vajmi ritkán láttunk még eddig a gyakorlatban, de a minnek elővétele igen üdvös az őrs közbiztonsági állapotára.

Ha ugyanis az őrskörletben valami közbiztonsági zavar, tesszem fel lopás történik, az őrs járőrei rendszert a szokásos bűntettesek, vagy a rovott multnak között keresik a tettest.

Mivel tuduk hiányában kezdetben csak tapogatózik a nyomozó járőr, a szolgálati utasítás 120. §-ban irt jogánál fogva felkutatja a szokásos bűntettesek, tehát például a lopásnikról ismeretes egyének lakásait.

Gyakran azonban nem vezet eredményhez ez a kutatás s azt észlelvebb körhen is ki kellene terjeszteni, s például szükséges volna még több gyanus egyén házá

is átkutatni, csakhogy erre alapos ok és hatósági engedély nélkül már nincsen joga a járőrnek.

Kérdés már most, hogy hogyan lehetne ezen a bajon segíteni?

Az eljárás új ugyan, de igen egyszerű.

Minden őrsparancsnok, kinek körletében ily gyanus egyének laknak, írásbeli jelentéseiben kérheti a közigazgatási hatóságot, hogy a körletében levő X. Y. és Z. gyanus egyéneket helyezze rendőri felügyelet alá. Az indokokat itt felesleges toltba mondanom, mert hiszen minden őrsparancsnok tisztában van azzal, hogy X., Y. vagy Z. mi oknál fogva gyanus egyén, mert ha nem, úgy gyanus egyénről nem is eshetik szó.

Ha már most a hatóság az őrs indítványát elfogadja, s a gyanus egyéneket rendőri felügyelet alá helyezi, akkor már is kiterjedtebb a joguk a nyomozó járőröknek a házkutatás dolgában, mert a 120. §. d) pontja szerint már is kutathatnak fennebb említett szokásos bűntettesek, s az utóbb leirtak szerint rendőri felügyelet alá helyezett közt. Megjegyzem azonban, hogy például nemzetiségi izgalom miatt rendőri felügyelet alá helyezettnél lopás elkövetésekor nem lehet kutatni, mert a két bűncselekmény különbözö volt a gyanút nem igazolja, már pedig a rendőri felügyelet alattinak is legalább gyanu kell a kutatás megtartásához.

Értekeztem egy alkalommal egy közigazgatási hatóság fejevel s esodálkozásomnak adtam kifejezést, hogy járásban oly kevés a rendőri felügyelet alá helyezett egyén, már pedig csak a gyanus, vagy a csupán még csak egyszer büntetett oly egyén, kikre a szokásos bűntettes kifejezést még nem lehet alkalmazni. Fejtogtettem továbbá azt is, hogy a járőr, például lopás esetén tapogatózva, gyanu eseten csak a szokásos bűntettesek és rendőri felügyelet alá helyezett házá kutathatja át, mert jogköre a házkutatás tekintetében nagyon korlátozva van. Az illető hatóság feje oda nyilatkozott, hogy a kérdés úgy volna megoldható, hogy az őrs indokolná jelentésében, hogy mely egyének volnának rendőri felügyelet alá helyezendők, s a hatósági végzés kétségkívül kedvezö volna.

Ajánlom tehát minden őrsparancsnoknak, hogy ily irányu előterjesztésével esetről-esetre forduljon a szokásos és szoruyparancsnokság útján a hatósághoz, mert azál-

Első magyar vill. oros berend, hangszer-gyár honvédség, valamint a m. kir. esendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia hási hangszerkészítője, az Ocskai és a szabálmazott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánoshid-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és alkatrészeket, Harmonikák oros elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása oleben eszközölte nek. Arjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarorszá legnaggyobb vonós és fuvós hangszerek gyára.**

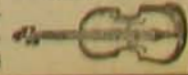
STOWASSER JÁNOS

osászári és királyi udvari szállító,

a. cs. és kir. kóros hadsereg, a m. kir.

akadémia hási hangszerkészítője, az

Öntőház-utca 2.

tal csak tágíthatja azt a kört, melyben egy közbiztonsági zavar előfordultával mozoghat.

Ha állandóan az örskörletben lakó gonosztevők üzelmének megfigyelésére ily módon széleskörű jogot biztosítottunk, úgy bátra van még annak kifejtése, hogy mitévők legyünk akkor, ha az összes gyanús és a 120. §. d) pontjában felsoroltak helyiségeit átkutattuk, s eredményhez nem jutottunk?

Itt (feltéve, hogy a szokásos büntettes vagy rendőri felügyelet alá helyezett egyének nem házon kívül, erdőn, mezőn, orgazdánál vagy bűnpártolónál helyezték el a lopott tárgyakat), csak az a két eshetőség állhat fenn, hogy a bűncselekményt vagy olyan egyén követte el, ki még először próbált a bűnös utra térni, vagy pedig idegen gonosztevő tette be lábát az örskörletbe.

Tanúk és bizonyítékok hiányában teljesen tehetetlenek vagyunk az előbbiekkal szemben, tehát míg a kellőket meg nem találjuk, házaikba már csak azért sem nézhetünk be, mert akkor végig kellene kutatnunk az örskerület összes lakóinak házeit, a mi önkényeskedés mellett képtelenség is volna. Így tehát csak az utóbbiak, vagyis az idegen gonosztevők között kell keresnünk a tettest.

E célra rendelkezésünkre áll az általános nyomozás elrendelése végett a szakaszhoz teendő jelentés, s a razzia.

A razziáról szólva, el nem mulaszthatom annak következő praktikus keresztülvitelét ajánlani. A razzia a nyomozó szolgálat érdekében, csak akkor sikeres, ha gyors.

Az elrendelésre jogosított hatóság, illetve parancsnokság a razziát a szerint, a mint a kóborló idegen gonosztevők kisebb, vagy nagyobb körben volnának keresendők, egy-egy szakasz, vagy szárny területén rendelnek el.

Ilyen helyzet állhat elő például nagyobb vásári telvajlásnál, mikor például egy pár ökörvész el, s nem tudni, hogy a vásárról a szélrózsa melyik irányában hajtották el a tettesek.

Itt tehát gyűrűalakban kellene bekeríteni a tett színhelyét, azaz a köröskörül fekvő örsöket fel kellene riasztani, hogy honn levő legénységükkel a tett színhelye felé vesztő utvonalakon nyomuljanak előre. A felriasztás az elrendelésre jogosult parancsnok által távirat, vagy távbeszélő útján történne s a kutató járőrök ez alkalommal minden gyanús idegent, csavargót, cigányt feltartóztatnának és pedig még akkor is, ha az ökör nincs is náluk, mert lehet, hogy megvan az ökör ára a zsebükhöz.

Míg az idegen járőrök a tett színhelye felé nyomoznának, addig a saját örsbeliek vagy valamely gyanítható irányban kutatnának vagy pedig ilyen nem léteben az elől leirt azon szokásos büntettesek és rendőri felügyelet alá helyezett helyiségeit kutatják át, a kikkre alapos gyanújuk volna. Ily módon egyidejűleg

minden irányban megindulna a kutatás, s rendszeretlen kapkodással nem hagyánk egérutat a gonosztevőknek. Az alkalomszerű razzián kívül ajánlatos volna a preventív szolgálat érdekében az időközi razzia is. Ajánlatos volna ugyanis, ha legalább egy vagy két havonként minden járásban razziát rendeznének, hogy így megtisztítanak az örskörletet a közbiztonságra veszélyes idegen elemektől; ily módon kerülnének hálóba az örskörleteken átvonuló csavargók, kóbor cigányok stb.

Azonban ezek összefogdosása és a rendőri hatósághoz való átadása még nem előgséges, mert ezek lehet, hogy még aznap megszabadulva a hatóság kezéből, tovább veszélyeztetnék azt a területet, a mit mi nagy fáradtsággal bejártunk.

Módját kell ejteni annak, hogy ezek vidékünket máskor kerüljék.

Egyik-másik öreg csendőr e kívánság felemlítésénél talán a mogyorósfavesszőre gondol, de maradjunk csak a törvényes eszközök mellett, s ismerjük meg a mai, ugynevezett modern kor mogyorósfavesszejét, mit talán az örsparancsnokok csak a büntető törvénykönyv képletes paragrafusai között láttak leírva, voltaképpen azonban alkalmazásba még nem vettek.

E mogyorósfavessző tudományos neve a "rendőri kitiltás".

Ha a razzia alkalmával összefogdosott idegen csavargókat, kóbor cigányokat, a hatóságnak átadtuk, tényvázlatunk végén indítványozzuk ezeknek területünkről való rendőri kitiltását is.

Ugyanis a csavargó csak akkor tekinthető ilyennek, ha a hatóság által kitűzött határidő alatt (1—2 hónap) sem a fenntartására szolgáló eszközöket, sem azt, hogy azok tisztaságára megszerzésére törekszik, kimutatni nem képes. Ha mindezek tekintetbevételével valakit csavargónak talál a hatóság, úgy legfeljebb nyolcz napig terjedtető elzárással bünteti az illetőt. Ellenben, ha az illető csavargót a hatóság területéről kitiltja, s az ott újból megjelenik, akkor már a kibágási büntetőtörvény két szakaszával jutott ellenkezésbe és pedig, mint csavargásban visszaeső a 69. §-al és mint ezen területről kitiltott és oda engedély nélkül visszatért, a 70. §-al.

A törvény mindkét szakasza egyenként egy-egy havi elzárással sújtja a deliquenst, mely két büntetés egy összbüntetésbe foglalatik.

Szóval a rendőri kitiltással súlyosbítjuk a csavargó büntetését.

Míg a kóbor cigányok személyazonosságának megállapítását az ujjlenyomat rendszer alapján egy központi nyilvántartó hivatal át nem veszi, addig a cigány kitiltása nehézségbe fog ütközni, mert a cigánynak sok ál és gunyveve van. Mihelyt azonban a cigányok egyenként egy-egy ujjnyomatlapon személyazonosságuk megjelölésével valamely közszeg kötetlékébe, illetve illető-

A legjobb órák,

legszilárdabb órák, egyszerűbből a legdrágábbig, egy kézzel, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műfőrnél Szegeden.

javítások 5 évi jótállás mellett.

Ar.legyzék ingyen!

ségbe be lesznek osztva, a ujjlenyomatlapjaik a központi nyilvántartó hivatalnak meg lesznek küldve, úgy arra az esetre is, ha a cigány a beosztáskor kapott igazolványát elveszti, vagy nevét eltagadja, egy újabb felvett ujjlenyomat alapján a központ forduló postáival értesít, hogy ki a kérdéses cigány.

Nézzük a kitiltás hatását közelebbről.

Ha a csavargó vándor utjában csendőreink által fel lesz tartóztatva, a hatóság elé kerül, büntetésül kap 1—2 napi elzárást. Ezen elzárásnak semmiféle megtorló és javító ereje nincsen, mert hiszen a kóborlásában kifáradt csavargó csak örül annak, hogy mint egy fáradt turista, valahol menházat talál, hol fáradsalmait kipihenheti, a nyugágyon kívül még meleg szobát és ennivalót is kap.

Némelyik csavargó ily ellátásért talán örömet is veti magát a csendőr őrizete alá.

Másképen áll azonban a dolog, ha a csavargó ki is lett tiltva. A kétsős kihágásért súlyos összbüntetéssel sújtott csavargó mégis csak meggondolja, hogy kóborlásait folytassa-e, ha minden járásban 1—2 hónapig kell elzárva lennie, míg átvergődik azon vonalra, a hová titkos céljai vezérlik.

Különösen a szabad élethez szokott cigány az, kit megtör az örökös fogvatartás, mert nem egy a raboskodásba bele is pusztul.

Másrészt a közbiztonságra is áldásosabb, ha a veszélyes elem tovább van őrizet alatt, mint szabadon.

Bizton merem állítani, hogy a mely vidéken ily léppel fogják a társadalom vándormadaraikat, oda ezek saját jószántukból nem szívesen teszik be többé a lábukat.

Még egy jó hatása van a hosszabb idejű elzárásnak, különösen a cigányokra nézve. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a cigány él és bal vándortársáért. Láthatjuk ezt különösen a törvényszéki tárgyalásoknál. Ha Lakatos Józsi felett hangzik el az ítélet, odagyül a törvényszéki palota elé az egész cigánykaraván, s aggódva várja az ítéletet. A cigány e társaszeretetére építve az egyik vidéki városi rendőrkapitány kieszelte annak a módját, hogy hogyan lehet a vándorcigánykaravánt szétrebenteni, s ily módon a vidéktől jövőre távol tartani.

Ittanszorint az volt a szokása, hogy a kóborlásért elfogott cigánykaraván tagjait, kik között volt több csavargó is, oly különböző idejű szabadságvesztéssel sújtotta, hogy a különböző időben kiszabadult cigányok megunva a társaikra való várakozást, egyenkint voltak kénytelenek elszéledni a szélrészen minden irányában.

Legutoljára került ki a vajda, de ez már bottal üthette bandája nyomát. Majd mindenkor szemügyre vettem a bekísért cigánybandát, de négy év alatt egyszer sem került elő újból a bandájától elszakadt vajda. •A törvény jól van megírva, — mondá Szilágyi Dezső, — csak élni kell tudni vele. •

E jeles mondás igazságát legjobban igazolják a különféle közigazgatási járások közbiztonsági viszonyai.

A hol a törvényt szigorral és észszerűen alkalmazzák, ott megritkul a gonosztévők száma, a hol azonban a kihágási ügyeket sablonosan kezelik, ott felüti fejét a nagyobb büntett is, ott a csavargó tolvajjá, a cigány rablógyilkossá lesz. Végezetül van még valami ajánlatom.

A közbiztonság rendszeres kezelésének kulcsa a pontos nyilvántartás.

A járásból kitiltott egyénekről is nyilvántartást kellene vezetni.

Csak ezen nyilvántartásból tudnók pontosan kitölteni a tényvázlat azon rovatát, hogy volt-e az illető büntetve, s e nyilvántartás alapján irhatnók a hatósághoz intézett jelentésünkbe, hogy az illető ki van-e tiltva a járás területéről? Ily nyilvántartással megkönnyíténők a hatósági eljárást, s a főbíró vagy rendőrkapitány a feljelentésünkből tiszta képet nyervén, sebtében ráolvasná a deliquens fejére a törvény sententiáját.

E nyilvántartás szükségére mutat a szolgálati utasítás 27. §-ának 12. pontja is, mely a rendőri felügyelet alá helyezett és a kiutasított személyek felügyeléséről szól; mert ha ezeket felügyelnünk kell, úgy tudnunk is kell, hogy kik ezek, mi természetesen csak úgy volna lehetséges, ha őket pontosan nyilvántartanók.

A szolgálati utasítás 15. §-ának harmadik bekezdése értelmében a főszolgabíró különösen hivatott a járásban a csend, rend és közbiztonság fenntartása fölött őrködni, s e tekintetben referensei az őreparancsnokok. A hol tehát az őreparancsnokok magukévá teszik az általam leirt elveket, ott azok érvényrejtését a hatóság főnökével folytatott gyakori érintkezéskor keresztül is vihetik, s erősen hiszem, hogy az elvetett mag gazdagon fog fizetni, — az őreök közbiztonsági állapota javulni fog.

A meglepett dohánycsempészek.

Irta: Máthé Miklós tőrszermester.

Sötét, borult, nedves téli éjszaka. A köd oly sűrű, vastag, szinte vágni lehetne. A pusztaságban csendes minden, egyetlen hang se hallatszik sehonnán, csak a

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmarkacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispessten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

fak tar galyainak kopogása zavarja néha a kísérteties csendet, a mint a köztük átsuhanó szél által mozgatva összeverődnek.

Az egyik tanya bejárója mellett egy magányos férfi ül. Fekete, hosszú felöltő van rajta, hosszú kabátnak vagy katonaköpenynek egyaránt beillik. Fején a csendőrökéhez hasonló kemény kalap és a tollforgó is hasonlóan látszik a ködben a csendőrök tollforgójához, csak vékonyabb szálúnak látszik és a azél általi lengtetés folytán a kalapból verődve, kopogó, horzsoló hangot ad. A férfi erősen szíja a pipáját a közből erősen figyelve hallgatózik az út irányában kelet felé. A háta mögötti tanyában csendes minden. Se kutyaugatás, se kakaskukorékolás nem hallik, pedig már hajnali 3—4 óra között van az idő, ilyenkor mozgolódásnak kéne lenni a tanyában, ha laknának benne; de a tanya lakatlan.

Kocsinyikorgás hallik kelet felől; a férfi felnezel. Még ugyan ülve marad az árokparton, csak a fejét dugja előre s erősen figyel a ritkán és gyengén ballatszó hang felé, a mely mindig közelebb-közelebb jön s a sűrű ködből csakbamar egy kocsi körvonalai bontakoznak ki és a lovak szuszogása is hallatszik már. A kocsi egybéként zaj nélkül közeledik az esős tél miatt nedves, homokos talajon.

— A törvény nevében állj! — hangzék fel, mintegy veszkialtás, az előbb még várakozó férfi parancszava a közből a lovak elé ugrik, s a lovak megrettenve torpannak vissza.

— Végj közé a lónak s hajts keresztül rajta! — kiált fel a kocsi derekán valaki elszánt hangon s a kocsis fel is emeli az ostorát, de az elől álló alak lelövéléssel fenyegeti meg és jobb kezével már is emel egy szuronyos puskaforma szerszámot, baljával pedig a ló zablját ragadja meg és ráival a kocsin ülőkre: dobáljátok le a dobányt!

— Csendőr! — szólja el magát a kocsis hűledezve és eereszti ütésre emelt ostorát, mire a háta megett ülő s előbb úgy parancsoló utas valamit sűg a fülébe s aztán egyenként dobálja le a dobánnyal telt zsákokat.

A csendőrnek látezott alak, mintha tudná hány zsák van kocsin, mert mikor a nyolczadik puffanást hallja, eereszti a ló zablját és rákiáltva a két emberre, hogy azonnal szálljanak le, a kocsi felé lép.

Éppen ezt várta a kocsis. Amint szabadon látta lovát, hirtelen végig vágott rajtok s úgy eltűnt az ámuló csendőr elől a sűrű ködben, mintha ott se lett volna. Debogy állott volna meg, mikor egész éjjel csendőrt látott maga előtt minden fában és bokorban. Az így rázedettnek látszó csendőralak pedig, mintha ez lett volna a legtermészetesebb befejezése a dolognak, egy szót se szólt, hanem összebb bordta a zsákokat s a tetejébe ülve várt tovább, mintha előre tudná, hogy még jönni kell valaminek vagy valakinek.

S csakugyan jött is kevés idő múlva egy másik kocsi.

Ezzel éppen úgy elbánt, mint az előbbivel. Ez utóbbi kocsin azonban csak a kocsis volt egyedül s a mint észrevette, hogy csendőrféle emberrel van dolga, rimánkodni kezdett, hogy ha Istent esmér, hát boosássa el őt, hiszen a dobány, a mi a kocsin van, nem is az övé, ő csak fuvaros.

— No hát dobáld le azt a dobányt! szólalt meg — engedekeny bangon a csendőri alak — s aztán kotródj innen, de hamar, a kocsival együtt, mert mindjárt itt lesz az őrmester úr s akkor a kocsid is itt marad! — sürgette tovább.

A kocsis nem is hagyta ezt magának kétszer mondatni, ledobálta a dobányt s vágatva tovább hajtott.

A mint ez is elbalad, előbujik a bokrok mellől egy másik alak s köszöntve az előbbit, megjegyzi, hogy ha úgy sikerül tovább is, mint eddig, jó fogást csinálunk s aztán nekifogtak mind a ketten és behordták a dobányt a lakatlan tanyába, majd bezárván az ajtókat, együttesen elindultak Kiskunhalas felé.

Ez történt f. évi január hó 4-én virradásra a kiskunhalasi határban.

Január hó 7-én egy tanyai asszony jelent meg a kiskunhalasi őrsön és panaszt tett, hogy előző éjjel, ismeretlen tettesek betörték a konyhájukba s onnan hús és szalonnaféléket loptak el.

— Ejnye, ejnye! pedig milyen csendes az a tájék! — jegyzé meg a panaszkodó asszony előtt Asztalos Sándor őrmester, kiskunhalasi őrsparancsnok. — Hiszen évek óta nem történik ott semmi biba!

— Debogy nem! — felelt vissza az asszony — hiszen csak pár nappal előbb fogtak el ott a csendőrök dobánycsempészeket két kocsi dobánnyal, hát az is meglehet, hogy az így megkárosult dobánycsempészek törtek be hozzánk.

A további beszélgetés során aztán kitűnt, hogy az asszony csak másoktól hallotta beszélni az esetet s így bővebb felvilágosítást a dologról nem adhatott. De mivel a halasi csendőrség dobánycsempészeket nem fogott el s az erről való felvilágosítás után is erősen állította az asszony, hogy az eset mégis megtörtént, hát elhatározta Asztalos őrmester, hogy utána néz a dolognak.

A betörés nyomozására mindjárt járórt vezényelt s aztán megkereste a szomszédos őrsöket, hogy közöljek vele, honnan való járór fogott el dobánycsempészeket a halasi határban a jelzett éjjelen.

Nemleges válasz érkezett minden őrsről.

Erről mindjárt gondolta Asztalos őrmester, hogy bizonyosan valami szélhámos keze működött itt a jelzett esetben, a ki értesülvén a dobánycsempészetéről, csendőrnek öltözve megleste a csempészeket és elkobozta tőlük a dobányt.

Ennélfogva a nyomozó járór után indult egy csendőrrel s addig puhatolt tanyáról-tanyára, míg végre nyomára jön, hogy az eset csakugyan megtörtént és az elkobzott dobányt a H. B. halasi lakos fűzespusztai tanyájára rakták be a tettesek.

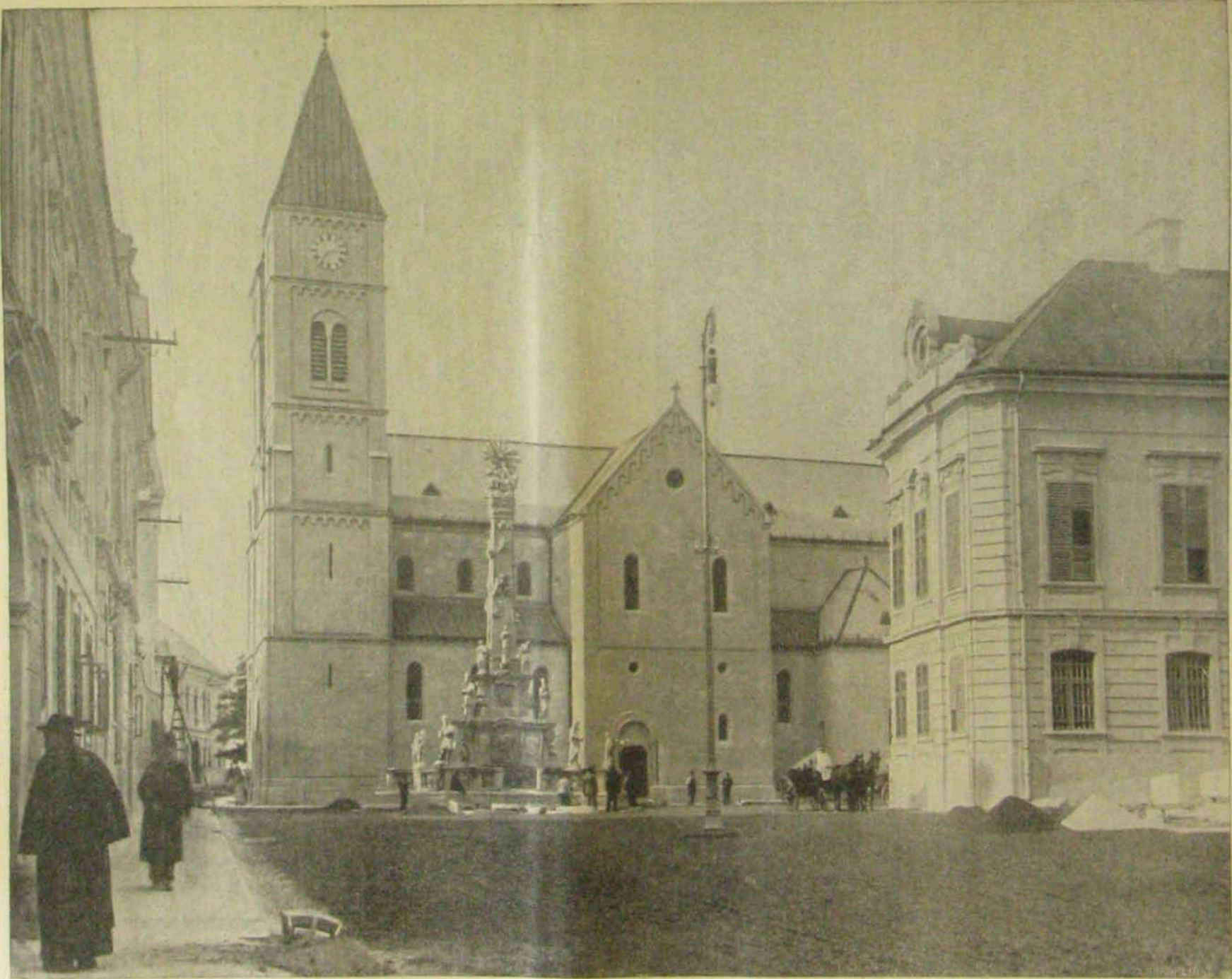
Ezen nyomon haladva, a következőket derítette ki:

Miskei Czifra József halasi lakos dobánycsempész mult év karácsony hetében összebeszélte barátjával, Buza Balázs dobánycsempészszel, hogy jó lenne elmenni a tompai pusztára dobányt venni, de nem csak úgy gyalogosan, hanem kocsival, hogy nagyobb mennyiséget hozhaassanak. — Pénzük azonban kevés volt, tehát abban állapodtak meg, hogy Buza társakat gyűjt s ha többen lesznek, hoznak legalább két kocsi dobányt.

Buza Balázs pár nap alatt hét társat toborzott össze, a kikkel aztán megállapodtak, hogy január 11-én vonaton mennek el a kelet felé állomásig, onnan gyalog Tompára s ha dobányt kaphatnak, majd ott fogadnak kocsit annak haza szállítására.

Ugy is történt.

Mielőtt azonban elmentek volna, a kapzsi természetű Czifrának — mint ő mondta — egy jó eszméje támadt, hogy t. i. a többi társak dobányát is jó lenne valamiképen, csak úgy pénznélkül megazerezni. Az eszme tett Buzának is, csak azt nem tudta, miképen lehetne azt úgy végrehajtani, hogy ki ne tudódjék. Czifra erre

A veszprémi székesegyház most restaurált állapotában.

elbeszélte a tervét, hogy a dobány megvétele után ő a többi társakkal vonaton baza jön, Buza pedig, mint az összesnek a megbízottja ott marad és éjjel a meg-rakott kocsikkal elindul Halas felé az említett útvonalon, s a H. B. tanyájánál, a hol Czifra csendőrnek öltözve várja. felszólítására ledobálja a kocsikról a dobányt s elnyargalnak Arra nézve pedig, hogy a két kocsi ne közvetlen közelben kövesse egymást, a többivel együtt fognak megállapodni, a vétel szinbelyén azon ürügy alatt, hogy ba az első kocsi akár csendőr, akár pénzügyőrt feltartóztatná is, a másodiknak módjában legyen elhajtani s a rajta levő dobányt így megmenthetik. Az pedig Buzának lesz a kötelessége, hogy a második kocsit minél messzebbre hagyják, hogy az elsővel való elbánást észre ne vehesse és el ne hajthasson előttük.

Január harmadikán délután kiutazott a társaság Tompára és két termelőtől 382 koronáért 410 kiló dobányt vásároltak meg s azt kilenczfelé osztva zsákokba csomagolták. Azután pedig két kocsit fogadtak a faluban, a dobánynak Halasra való szállítására. Ezt a mennyiséget ugyan rendes körülmények között egy kocsin is elszállíthatták volna, de mivel a folytonos esőzés miatt rossz volt az út, s mert az ilyen fuvarra csak szegény ember vállalkozik, a kinek rendszeren rossz lova van, meg aztán így nem látták annyira veszélyeztetve az összes dobányt, mint egy kocsin, bát kettőt fogadtak.

A vásárlás és kocsik fogadása után Czifra vezetése alatt vonaton hazajött a társaság még az esti órákban, csak Buza maradt Tompán, a ki aztán éjfél tájban, mikor már minden becsületes ember alszik, megrakodott és elindult a két kocsival, természetesen megbeszélve a kocsisokkal a dolgot, hogy közel ne járjanak egymáshoz. Így haladtak lassacskán Halas felé, Buza mindig biztatva a kocsisát, hogy csak bajteon, hogy a másik közelükbe ne érjen, majd megvárják a halasi szőlők alatt.

Czifra József ezalatt a már előre beszerzett magas tetűji kalap mellé megbajlott czirokból tollat, fehérek papirból kalapezímert rögtönzött, egy meglehetősen vastag karó végére fehér fenyőfából szuronyt szegezett fel s aztán egy tenyérnyi széles nadrágszíjjal körülkötötte hosszú fekete kabátját és kiment a H. B. tanyájához, amelynek kulcsát előző napon, mikor a tulajdonossal a tanya és birtok bérbevétele felől tanácskoztak, véletlenül magával vitte.

A terv, a mint fentebb ismertettem, a legjobban sikerült s reggel a többi társai előtt borzasztó káromkodás közben panaszkolta el Buza a vele történeteket.

Azok meggyőződve a dolog valóságáról, egy-két napig hallgattak, de mikor látták, hogy a csendőrség nem igen keresi őket, gyanút fogtak és mindenáron azt követelték, hogy be kell jelenteni az esetet, hadd nyomozza ki a csendőrség a rablókat.

Közben pedig H. B. is kiment a tanyájára s éppen a kules után kutatott, mikor meg jelent ott Czifra és tudomására adta, hogy dobányt rakott oda be és a gazda nebeztelezésére kijelentette, hogy csak pár napig túrja meg, addig majd elszállítják onnan.

Igy aztán két felől is szorongatva, nehogy az igazi csendőrség is tudomást szerezzen a dologról, bevallották a turpisságot társaik előtt azzal, hogy azért eszelték ki ezt az eljárást, hogy a fuvarosok el ne árulhassák a csendőrség vagy a pénzügyőrség előtt, hogy hova vitték a dobányt. Ezzel kibékítve társaikat, el is vitték a tanyáról a dobányt, sőt mire Asztalos őrmester lelep-

lezte őket, már el is adták, csak éppen Czifránál találtak meg 17 kgrammot.

Asztalos őrmester a kalocsa kir. ügyészségnek adatta át a két czinkostársat, a hol állítólag rablás miatt indított meg ellenük az eljárás.

S csak az volt a különös az egész dologban, hogy a két kocsisal még a nyomozás befejezte után is alig lehetett elhitetni, hogy csak álcscendőr volt az, a ki tőlük a dobányt elkobozta, mert ezek mindaddig azt állították, míg csak a két czinkostárs beismerő vallomását szemtől-szembe nem mondta nekik, hogy valódi csendőr volt az. Ennek ballatára és a bűnjelül elkobzott nevétsége felszerelés láttára aztán mégis elhitték, és belátták, hogy csak a félelemtől felcsigázott képzeletükben találtak tragédiának az esetet, bolont az egész egy jól kieszelt és ügyesen végrehajtott tragikomédia volt.

A nyul a közbeszédben.

Alig van állat, melynek nevéhez annyi babona tapadna, s mely mindenha oly rossz birben állott volna, mint a nyul. Volt idő, midőn bitték, hogy nemét minden esztendőben változtatja; s az a körülmény, hogy busát egészségtelen tápláléknak tartották, alkalmat adott arra a babonás vélelemre is, hogy a boszorkány-konyba nélkülözhetetlen eleme a nyul, meg hogy a nyul voltaképpen csak nappal nyul, éjjel pedig boszorkány.

Mózes maga a nyulát a tisztátalan állatok közé sorozza, mivel kérdőzönek vélte, a nélkül, hogy kétszülkü volna. Főlösléges bizonyítgatni is, hogy e föltevés részben a régiék hiányos bonczani ismereteiből, részben pedig a nyul ajkainak különös mozgásából ered, a mi arra engedett következtetni, hogy kérdőzik mint a tebén. Valósággal azonban állkapczáinak ez a szünetlen mozgása csak metazöfogainak sajátos elrendezésére vezethető vissza. Nem osztóznak a nyulbus-evés iránt táplált előítéletben a modern arabok sem, de a törökök, ormények és perzsák ma is megvetik ez eledett. Sajátságos, hogy még a görögök és rómaik is, bár szintén ették, egészségtelen tápláléknak találták. Valószínű azonban, hogy a zsidók ellenszenve volt az első oka a nyulpecsenye megvetésének, a mi némely nemzetnél annyira terjedt, hogy Caesar tanusága szerint például a brittek soha sem is ették. És itt más, egészen új babona adja meg a magyarázatot, a melynek semmi köze a zsidó biedelmekkel. A francziáknak is van egy közmondásuk, melynek értelme az, hogy «vön lud és vén nyul, mindkettő ördögnek való étel.»

Nálunk sok vidéken arra a vélekedésre találunk, hogy szerencsétlen jel az, ba egy nyul keresztül szalad az uton. Ugyanezt tartják az angolok is, csak hogy mig

BUTOR

Kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabb áron
EBRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRÚT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

A kórus.

Oldalhajó.

A restaurált veszprémi székesegyház.

nálunk temetést, azoknál tüzet jelent. Plinius szerint a nyulbús álmot okoz, s a kik azt esznek, egy hét mul-
tán is frissen, szépen és kedvesen néznek ki. Linno
szerint a nyulbőröltöt megvéd a rovaroktól, a Daiv
Buffon pedig egyedül a nyulat tartja olyan állatnak,
melynek szájában erős szőr van. A nyulak tavaszi rend-
kívüli szökkenései adtak alkalmat arra a közmondásra,
hogy „holond mint a márcziusi nyul”, s ez vihette rá
a régi szászokat arra, hogy a szerelem iatennőjét nyu-
lak kíséretében ábrázolják, melyek közül kettő mint
százyhordozó szerepel, kettő pedig fátylakkal meg-
elől. Hesseknben és a sváb földön husvét táján melhá-
ból fészket csinálnak s oda küldik a gyermekeket, hogy
nézzék meg a nyulak tojásait.

Főnevezetessége a nyulnak a népmesékben azonban
kétségkívül a boszorkányerdőben található. Már Giraldus
Cambrensis kifejezi azt a meggyőződését, hogy némely
vénaszony nyullá képes változni, s ily módon megszopja
a teheneket. Egy más régi író, felsorolva azokat az
állatokat, melyek a sötétség fejedelmének legkedveseb-
bek, említi, hogy a szellemek előszeretettel változnak
aszonyokká, kutyákká, sertéseké, lovakká, tehenné,
nyulakká, rókává, baglyokká, kígyókká és sárkányokká.
Mondják, hogy a nyullá változott boszorkányok a ku-
tyákat és vadászokat kijátszák és félrevezetik. Néha a
nyullá vált boszorkányokat az ebek is megbarapják, s
a harapásnak nyomai maradnak hátra testeiken, de
megölni őket lehetetlen.

Montaigne is említi egy adomát egy ifjú török úrról,
ki a harcban igen vitézül viselte magát Amurád előtt,
s midőn kérdést intéztek hozzá, hogy mi oka annak,
hogy ifjúkora daczára is akkora bátorságot fejt ki, így
felelt: „Tanítóm a vitézségben egy nyul volt. Vadász-
ton lévén, egyszer egy ülő nyulra bukkantam. Rábocsá-
tottam ijamat és negyven vesszőt küldtem utána tege-
zemből, de még fel sem riaszthattam ülőhelyéből. Utol-
jára egyik kutyámat uszítottam rá, de ezt sem több si-
kerrel. Most átlátam, hogy sem kard, sem nyilvessző
nem sebezhet a végzet akarata nélkül, s a végzetet se
nem siettelhetjük, se nem hátráltathatjuk.”

Érdekes mesét találunk a boszorkány nyullá változá-
sáról a skót néphagyományokban is. Egy nap egy úri
társaság vadászott nyulra, de bár sok agarak voltak,
egy vadat sem verhettek föl. Végre egy fickó fölajánlta
szolgálatát egy aranyért és kitélezte magát, hogy fel-
riaszt egy nyulat, ha megengedik, hogy ő tartsa féken
a fekete agarat. A föltétel elég különösen hangzott, de
ő ragaszkodott hozzá. Kifizették a kért összeget, s nem-
sokára rá fölragrott a nyul és pompás hajszá támadt
rá. Az agarak már egytől-egyig kidőlték, hanem ekkor
a társaság egyik tagja a fiú mögé lopózott, s elmozdította
a féket, melyen a fekete agarat tartotta. Az agár neki,
mint a kiróplónt nyilvessző, hogy részt vegyen az ül-
dőzésben. A fiú ellonben elvesztve lélekjelenlétét, torka-
szakadtlából kezdett kiabálni: „Hahó! Szaladj anyám,
szaladj! Hahó! Szaladj te vén boszorkány, ha szívesed
élevedet. Szaladj anyám, szaladj! E közben a fekete
agár csaknem utolérte s már éppen meg akarta ragadni,
mikor a nyul egy kis kunyhó ablakában termelt s ott
eltűnt. Megérkeztek a vadászok is, és bementek a
kunyhóba a nyulat keresni, de nem találtak ott mást,
mint egy vénaszonyt, ágyán feküdvén s lélegzete el-
állva, úgy hogy szóhoz sem hirt jutni.

A nyulbús rossz híre mellett a régiéknél, melyet már

említettünk, egy másik sajtáságos körülmény is közre-
játszhatott a babonának keletkezésében. Tudniillik a
nyul színének évenkénti változása tél közeledtével. Min-
dez azonban alig meggyarazhatja ki, hogy a sötét közép-
kor babonáiban miként jutott a legfélénekbb és leg-
ártatlanabb vad a legrosszabb és leggroteszkebb hírbé.

KÉPEINKHEZ.

A veszprémi székesegyház.

A veszprémi püspöki székesegyházat, — a melyet
a mostani restaurált állapotában a jelen számunkban
olvasóinknak bemutatunk — állítólag Szent István
király neje, Gizella királyné építtette, a XI. század
elején, Szent Mihály arkangyal tiszteletére. A templom
az azóta eltelt kilencszáz év alatt sok viszontagságon,
sok romboláson és különféle építkezési izlésben történt
átalakításon ment keresztül, úgy, hogy eredeti román
stílusát már csak az alapfalak és a beosztás tartotta
meg. A veszprémi püspökség és a káptalan négy évvel
előtt újból restaurálás alá vétette a templomot s
Aigner Sándor budapesti műépítész ervei alapján egész-
en az eredeti építészeti stílus szerint állíttatta helyre.
A gyökeres restaurálás után folyó hó 4-én szentelték
fel a régi műemlékszámba vehető egyházat s most már
teljesen megújodva, az eredeti román műizlésben,
vonzó nemes egyszerűségben áll előttünk boldog em-
lékü Gizella királyné ősi bazilikája, mintegy elénk va-
rázsolva a hitbuzgó XI. század köbévessett ábitatát és
templomépítészeti stílusát.

HIREK.

Adományok. A csendőrségi internátus javára újab-
ban a következő adományok folytak be: Csendőrkerület
Kassa, 1276,41, Székesfehérvár, 1826,17, Szeged bü-
ntetőtörvénykönyvek ára fejében 246.—; csendőr szárny:
Déva, Záray Ödön százados 20, Vittnyédy József fő-
hadnagy 10, Hausenblasz Oszkár hadnagy 5 és Mal-
csevich Mihály hadnagy 4 = 39, Balassagyarmat: 32
db büntetőtörvénykönyv ára fejében 128, Nagyszobon:
Endes Antal százados 18, Raab Antal főhadnagy 11,
Kozma Dénes járásörmester, Molnár Ferenc törz-
örmester és Jankó Gusztáv örmester 2—2, Ádám János
cz. őrsvezető, Kovács Simon, Gáspár Dávid, Junosch
György és Simó Péter cz. ez. őrsvezetők 1—1 = 40;
Pozsony: Molnár Salamon törzsermester, Baráth István
járásörmester és Kálmán Zsigmond cz. örmester 2—2,
ligetfalvi őrs 3, stomfalvi őrs 5, cseklszói őrs 3, dévény-
ujfalusi őrs 3, dunaszendrűhelyi őrs 6,20, bösi őrs 6,80,
lőgerpatonyi őrs 3,60, somorjai őrs 8, püspöki őrs 2,50,
szereói őrs 7, nádasi őrs 8, spászai őrs 13,10, bazini
őrs 3 és 2 db büntető törvénykönyv ára fejében 8 =
86,20; Balassagyarmat: Varga Gusztáv százados és
Nemesvári Lajos főhadnagy 2—2, balassagyarmati őrs
8,20, kékkői őrs 2,70, érekvadkerti őrs 5, cserhát-
nurai őrs 15, turnezői őrs 7,50, székesényi őrs 9,50,
nógrádszakáli őrs 3, kurancsági őrs 4,10, rétsági őrs 7,
nőtincei őrs 9, nógrádverőcei őrs 8, herczeli őrs 5,
lőrinczi őrs 4, ecegi őrs 3, losonczi őrs 15, színó-
bányai őrs 5, málnapataki őrs 4, poltári őrs 3, panyi-

ÉLELMISZEREKET

Jegytányosab-
ban szállít !!!

Szállítja az összes élelmiszereket a m. kir. csendőrség és a cz. és kir. hadsereg részére.

BECK LIPOT és FIA és WEISZ NORBERT czég
BUDAPEST, II., SZÉNA-TÉR 1. SZÁM.

Részletes felvilágosítást készséggel nyújtunk.

daróczi őr 4, gácsi őr 3, áhelfalvai őr 8, divényi őr 3.50, alsószteregovai őr 4.60, budaszállási őr 6, salgótarjáni őr 11, füleki őr 7, kisterenyei őr 8, czeredi őr 6, homokterenyei őr 7, mátraszőlősi őr 4, ipoly-sági őr 10.70, hévmagyarádi őr 5, egegi őr 3, vámosmikolai őr 9.50, lóntói őr 9.50, ipolynyéki őr 2.60, csábi őr 1.30, középpalajtai őr 3, szobi őr 4.50, nagymarosi őr 6.90, ipolyszalkai őr 4, zebegényi őr 6, háti őr 4, hegybányai őr 2.10, bakabányai őr 4.90, korponai őr 5.10, szénavári őr 4, azentantali őr 3, hontrákóczi őr 10, esabrágvarbóki őr 4 = 297.20; csendőrijárás: Bethlen, bethleni őr: Kozsa József őrmester 4, Fábian András cz. őrsvezető és Bíró József ca. cz. őrsvezető 2—2, Rakolcsa János ca. cz. őrsv. 1, Szász János és Balázs Vincze csendőrök 2—2, ispánmezői őr: Séra Elek őrsvezető, Czirják János, Giró István és Butyka Mihály csendőrök 2—2, felsőlősvai őr, Vajda György ca. cz. őrsvezető 2, Salamon János csendőr 1, árokajjai őr: Lónyai István őrsvezető és Mátyus János cz. őrsvezető 2—2, Bacsoni József 1 és Onya Mihály pr. ca. cz. őrsvezető 3, apanagysalvai őr: Rác János őrsvezető 2, Muresán György és Kovács György csendőrök 1—1 = 36; csendőr őr: Vulkán 5, Tusnád 4, H.-Kristyor 5, Brád 2.50, Lupény 6, Torja, 8, Érkeserű 5, Barót 6, Esztelnek 5.50, Gyergyóholló 5.50, Szászkeresztur 3, Olaszliszka 4, Mártonfalva 7.50, Keresd 13, Gidófalvy Elemér főhadnagy Győr 10, Antal Imre őrmester és Deák Vazul ca. cz. őrsvezető Hódvég 5—5, Kelemen János cz. őrmester Asszonynépe 2, Egyed Ignác csendőr Riskulicza 2, Grósz Samu Óhuta 6, Ama József járásőrmester Brád 3 és Győri Bertalan miskolci lakos, Diósgyőrből 8.90 korona. Az eddigi gyűjtés eredménye 7395 K 49 f., mely összegből 40 K a nyugdíjpoló javára szolgál.

Puskatussal való útás fegyverhasználati esetet nem képezhet. A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének f. hó 20-án kelt 532/1910. sz. számú rendelete szerint a puskatussal való lökdöések által okozott testi sértések fegyverhasználat gyanúját nem bírálhatók el, mert a dolog természete szerint a csendőrségi állás méltóságának, illetőleg a csendőrség katonai szervezetének s így a szervezeti utasítás 11. §-a intenciójának is megfelelően, a fegyverhasználat fogalma alá, csakis a csendőrségi hivatás ellátására szolgáló fegyvernek katonai módon való, vagyis rendeltetéseszerű használata értendő, ennél fogva az a kérdés, vajjon az ily fegyvernek kényezerszereként vagy erőszakos hántalmazás gyanánt, illetőleg jogos védelem czimén való, nem rendeltetéseszerű használata mennyiben tekinthető igazoltnak: kizárólag a fegyelmi vagy büntető bírósági elbírálás körébe tartozik.

A csendőrségi szolgálati utasítás (65. §-a): «a fegyverhasználati-jog részletesebb körülírása» czim alatt tárgyalja ugyan azt a rendelkezést, hogy dulakodás alkalmával, végső szükség esetében a karabély agyával való lökés vagy útás is előfordulhat: s ez látszólag a fenti felfogás mellett szól ugyan, tényleg azonban a rendelkezés egész szövegéből az tűnik ki, hogy a fegyvernek ily szabály szerint tilos alkalmazása egyfelől az alkalmazás módjánál, másfelől az alkalmazás feltételeinek különböző volta miatt sem tartozhatik a szervezeti utasítás 11. §-ában meg szabott bizottsági eljárás körébe; az a felfogás pedig, hogy a bizottsági eljárás feladatát általában annak a kérdésnek a megoldása képezné, vajjon a törvényes erőszak jogosan vagy nem jogosan alkalmaztatott-e: téves, mert emez eljárás körébe nem

bármely törvényes erőszak, hanem pusztán az kizárólag a fenti meghatározás értelmében veendő fegyverhasználat esetei tartoznak.

Orvtámadás. Horbély Márton vaskohi őrsbeli csendőr czimzetes őrsvezetőt sétaközben, október 2-án este féltíz órákor Benye Sándor vaskohi lakos, minden előzetes szóváltás nélkül orozva megtámadta és egy fabasébbal annak fejére két és balkarjára egy ütést mérve súlyosan megesbesítette. A megsérült őrsvezető az őrsön orvosi ápolás alá vétetett, Benye pedig az őrs által elfogatott.

KÜLÖNFÉLÉK.

A légy, mint a kolera terjesztője. A legyek kiirtása a kholera elleni küzdelemben igen fontos védőeszköz. Mióta Chantemesse tanár a párisi orvosi akadémián egyik feltűnést keltő előadásában kimutatta, hogy a legyek esetleg a kholeraciszák hordozói és terjesztői is lehetnek, azóta nagy gondot fordítottak a legyek kipusztítására s miután mi jelenleg benne vagyunk a kholera behurcolása ellen megindított legazélesebb óvintézkedések végrehajtásában: nem fog ártani ezt a kérdést éber figyelemmel kísérni. Hogy mily alkalmatlanok a legyek, különösen falubelyen vagy egyéb tenyésztő és ipartelepek közelében, azt mindnyájan tudjuk. A legyek tömeges jelenléte azonban közegészségügyi ártalom is, minél fogva hatósági intézkedések rendelik el a közfogyasztásra szánt étel- és italneműek szigorú befödését s ezáltal a legyek távoltartását. A magánháztartásokban pedig minden egyes család a legnagyobb szigorúsággal ügyeljen arra, hogy a legyek fölszaporodása minden áron elkerültesse. Chantemesse tanár föntjelzett előadása arra indította annak idején a Párisban megjelenő *Matin* nevű lap szerkesztőségét, hogy tizezer franknyi jutalmat tűzzön ki annak részére, a ki hatóság szert talál a legyek kiirtására; természetesen azzal a kikötéssel, hogy mérgezernek nem szabad lennie, mert ilyenféle amúgy is már sok van s ezek a legtöbb államban kormányhatósági rendelettel el vannak tiltva. A kitűzött jutalomra 265 pályamű érkezett be. Ezeket a bíráló választmánynak adták át, melynek tagjai Chantemesse tanár mellett a legkiválóbb egyetemi tanárok, úgymint Brouardel, Roux és Douvier voltak. A jutalmat egyhanguan egy magát mognevezni nem akaró szerző nyerte el, ki dolgozatát «*Musca delenda*» jellegével küldte be. A szerző szerint mindegyik légy átlag 200 tojást rak le, a miből könnyen kiszámítható, hogy egy-egy légyből hat nemzedéken keresztül 100 millió légy kerül ki. E szerint tehát a kiirtott legyeket kipusztítani teljes lehetetlenség. Alaposan csak addig lehet kipusztítani, a míg báb alakjában vannak. Ily alakban találhatók leginkább a szemétdombokon és emésztőgödörökben.

A szerző számos kísérletezés után azt találta, hogy ezeket a berányókat leggyorsabban a nyers olaj öli meg. Ennek a szernek előnye az, hogy olcsó és könnyen megszerezhető, másik főelőnye pedig az, hogy hatása biztos és intenzív, a mennyiben nemcsak a hernyókat pusztítja el rögtön, hanem a további porondok fölszárzását is megakadályozza. A bíráló választmány a szerző fejtegetéseit jóváhagyta s véleményében kiemelte, hogy a légykiirtás kérdése a szerző által ajánlott szerrel és eljárással egyelőre meg van oldva. Említésre méltó, hogy a pályázók között belyet foglalt Erzsébet romániai királyné is, kinek a bizottság a bronzérmét ítélte oda. Történt pedig ez ezelőtt körülbelül két-három évvel. Azóta nem hallottuk, hogy ez a kérdés általánosabb

érdeklődést keltett volna, pedig épp most volna kellő ideje annak, hogy behatóbban foglalkozzunk vele. Úgy a legtágabb értelemben vett iparban és mezőgazdaságban, mint közhelyeken és a családi otthonban a legyek kiirtása mindig főfigyelmünk tárgya legyen; sok fertőző bajnak lehet ez által elejét venni.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőségnevtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálati kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően összegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdések ködösseknek eleje véteassék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Alföld. Utána néztünk ügyének. Ön igényjogosultsági igazolvány alapján ment a vasúthoz s onnan hat hónap múlva csendőrségi szolgálati kötelezettségének folytatása végett állományba vétetett, így tovább újbóli felavatás nem történt. Tömegét vissza kell fizetni. Pályázat újból.

Gy. G. Nem lévén a «lényegesen» állományban eltöltött idő, esetlegesen nyugdíjazásnál nem számítatik be.

B. A. Zetelaka. 1. Fizetnie kell. Hogy mennyit, azt nem tudjuk. A tometéstől függ. Egyszerű olcsóbb, díszesebb drágább. Ép úgy áll a dolog a keresztelődél és az esketésnél. 2. Nincs rendezési évi fizetésük. A papnak be kell érnie azzal a jövődelommal, a mit parochiája hoz.

Érdekel. Agynevelőnek természetbeni kiszolgáltatását hivatalos uton előjáró szárnyparancsnokságától kérje.

Cs. Örv. Sorjegyei nem nyertek.

6-6. Határozottan emlékezünk arra, hogy kérdezett levél az ottani postahivatal által volt bélyegezve. Kérelmének — esajnálatonkra — eleget nem tehetünk.

B. ez. Örv. Anina. 1. Nem. 2. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre. 3. Önnek van igazsa.

H. I. cs. cz. Örv. Nagyvácszony. Nem. Az ill. szab. 48. §-ában foglaltak mérvadóak.

1878. Helytelen volt a postamester eljárása, mert csak oly csomagok után számíthat fel kézbesítési díjat, a melyeket a posta házhoz szállít.

Fi. J. Október 1-ével már fel lett állítva.

333. Szolgálati ügy.

K. A. cs. cz. Örv. Virava. Okosabb dolgokon törje fejét. Ön Viraván kelt leveleit Koskóczon szokta feladni?

50. Kiszállás. Dehogyan járt el helyesen! Nagyobb szabálytalanságot már el sem követhetett. Hogy került a nyilatkozat az uradalmi intéző kezei közé? Ajánljuk, hozza valahogy rendbe a dolgot, mert baj lesz belőle.

1848. Csak szolgálati uton.

P. M. I. Az állami pénzvörös hivatal által lottók kibocsátása, a nélkül, hogy ezt a feliratot bárki is észrevette volna. 2. Töltes értékek s még ma is forgalomban vannak. Beválthatja akárhol.

A. F. cs. Füzcsabony. Igen.

Vitakozók. Ok nélkül nem szokás valakit agyonütni. A bíróság van hivatva ily eseteket minősíteni. A körülményektől függ, hogy minok minősíthető, de nem attól, hogy az illető rögtön, avagy csak hetek múlva hal bele szenvedett sérüléseibe.

1910. 1. Igen, mert a %-on felül nem lehet engedélyezni. 2. Kérdése még korai. Az csak terv, a mely még meghiusulhat.

K. T. Ha a parancsban a kerékpár használata benn volt, akkor esetleges kártérítés iránt az intézkodések folyamatba tehető, ellenesetben azonban nem.

Köpcsényl Örs. I. Igen. 2. Ausztria területére nem érvényes.

115. 1. Kinevezésre igénye nincs; eltöltött évei csak akkor fognak beszámíttatni, ha közvetlenül lép át s a nyugdíjjárulokat visszamenőleg befizeti. 2. Október 1-ével felállítottatott.

M. Sólmos. Biztos azért nem ajánlhatunk. Kísérje figyelemmel a napilapok hirdetői rovatát, ott sok szert hirdetnek, tegyen kísérletet.

Viktor. Budapest lakosainak száma a helységnevtár adatai szerint 732,322. Népszámlálás csak ezután lesz. Előrelátható, hogy a 800,000-et meghaladja.

10. Közleményére vonatkozólag később. Nincs felvéve.

333. 1. Nem tudhatjuk. 2. Október 1-ével.

1878. Illedelmes ember ilyenkor jó roggolt kíván.

Sz. B. 78. Nem sorjegyek. Az ön által is részletezettekön kívül más előnyök nincsenek.

Csuz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hullás, idegban, mio dennenis csontlázatnak ellen kltünő hatásának bizonyult szer

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezrekre menő bálaíratok bizonyítják, hogy mily kltünő hatása van. Valódi csak nálam kapható. Óvakodjunk súlyos utánzatoktól.

Az ár és 45 f. postaköltség beküldés után vagy utánvétel küldve

Szente Lajos gyógysz.

Budapest, Damjanich-utca 2.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyar részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény mellett szállítását. :: :: ::

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Curiai döntvények.

Vádlottnak az a cselekménye, mely szerint a postára feladás végett reá bízott 8 K és 96 f.-ből csak 3 K 96 f.-ért adott fel a postára s a többi 5 K-át a maga javára eltulajdonította, aztán pedig a postafeladóvevény tartalmát akként változtatta meg, hogy a tényleg feladott 3 K 96 f. pénzösszeget a postafeladóvevényen 8 K. 96 f.-re meghamisította, még pedig abból a célból, hogy magának jogtalan vagyoni hasznot szerezzen, miáltal a postakincstárra jogsérelem hármolható, minthogy vádlott bűnös tevékenysége egy cél elérésre, vagyis az 5 K összeg jogtalan eltulajdonítására s a sikkasztás leleplezésére s felfedezésének meghiusítására irányult: csupán a Btk. 391. és 392. §-ai alá eső közokirathamisítás büntetést állapítja meg.

(Curia 1910 ápr. 5. 2318/910. sz. a. III. Bt.)

Zsarolás kísérlete állapított meg, mikor vádlott bérezolga, kinek nincsen zálog- vagy visszatartási joga az utazó uti podgyásznán, díjai biztosítása fejében a szállodából már eltávozott utazó birtokából annak uti podgyászt erőszakkal elvette, abból a célból, hogy sértett ezáltal 40 fillérnyi kiszolgálási díj megfizetésére kényszeríttessék.

(Curia 1910 márczius 17. 1908/910. sz. a. III. Bt.)

Uzsoravétségben bűnségéd gyanánt mondatott bűnösnek a nő, ki a férjével való előzetes egyetértésből kifolyóan a vádbeli és férje terhére megállapított hitelezési ügyletek létesítésénél közvetítőként működött közre, különösen pedig férje megbízásából ő adta át sértetteknek a kölcsönösszeget és a kötelezvénnyeket ő állította ki és íratta alá a sértettekkel, a kérdéses ügyletek uzsorás természetét ösmervén.

(Curia 1910 márczius 3. 1507/910. sz. a. III. Bt.)

Vádlottnak az a tette, hogy az általa súlyosan megsebezett egyén nejét, ki őt tettéért kérdőre vonta, bárom lépés távolságról kaszát emelve reá, összeapritással fenyegette, azoknál a megállapított körülményeknél fogva, hogy rövidebb előbb a vádlott a sértett férjét ugyanezzel az eszközzel súlyosan megsebesítette, a súlyos testi sértés okozásával való veszélyes fenyegetést, tehát a Kbtk. 41. §-ának rendelkezése szerint közcsend elleni kihágást képez.

(Curia 1910 április 14. 2615/910. sz. a. III. Bt.)

Őrsáthelyezés.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület nagyváradi szárnyának területén fekvő gyiresi őrs, 1910 okt. 1-én Köröstarjánba helyeztetett át.

Különítmények felállításai.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület kassai szárnyának területén Kassahámoren, 1910 okt. 1-én egy 5 főből álló különítmény állíttatott fel.

Nyugállományba helyezettettek:

1910. évi október hó 1-ével:

Binder Frigyes, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy-számvivő a megejtett felülvizsgálat alapján, mint "rokkant, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan".

Választott lakhely: Szekesfehérvár; továbbá

Nagy Sándor, VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester a megejtett felülvizsgálat alapján, mint "rokkant, népfőlkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan".

Választott lakhely: Bőződ.

Áthelyezettettek.

1910 október hó 16-ával:

Sánta József, járásörmester a VIII. számú csendőrkerülettől a II. sz. csendőrkerülethez.

Kiss József I., járásörmester a III. számú csendőrkerülettől a VIII. sz. csendőrkerülethez.

Okirattal megdicsértettek:

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Ettrekarcsai Lukács Ákos, V. számú csendőrkerületbeli százados, úgy pótszárnyparancsnoki minőségben tanusított odaadó tevékenység, fáradhatatlan szorgalom, alárendeltjeinek helyes vezetése és nevelése, mint hosszúságos szolgálati ideje alatt összes szolgálati tevékenységből kifolyólag szerzett érdemeiért.

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Stadler József örmester és Éliás Antal csendőr ez. őrsvezető egy nagyobb tűzvész alkalmával a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított gyors, ügyes és fáradhatatlan tevékenységeért, valamint célirányos intézkedéseért, — továbbá Huszka József csendőr ez. őrsvezető, Svoha István és Török István csendőrök két ízben előfordult tűzvész alkalmával, a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított bátor, önfeláldozó és fáradságot nem ismerő szolgálataikért, valamint egyesek életének biztonságba helyezéseért.

Timár Kálmán őrsvezető azért, mert egy patakának nagy mérvben való megáradása következtében, a nagyrészt vízben álló Mátraszőlőse községben az élet és vagyon biztonságba helyezése körül, bátor, önfeláldozó és fáradhatatlan tevékenységet fejtett ki.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Bondor Zsigmond csendőr ez. őrsvezető, Danyi Gyula, Trebichavszky Mihály és Bublos János csendőrök, mert egy vizáradás alkalmával, a veszélyben lévő lakosság élet- és vagyonának biztosítása körül, bátor, önfeláldozó és fáradhatatlan tevékenységükkel határozottan közreműködtek, továbbá

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert állítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, hár, stb., míg **Reményi** legnagyobb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentre kúldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentre kúldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kérendő.

Pridavka István csendőr ez. őrsvezető azért, mert egy tűzeset alkalmával, a tűzoltás és különösen a vagyonmentés körül, kiválóan buzgó és fáradtagot nem ismerő tevékenységet tanúsított.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Somogyi István járásörmester, 1910 október 23-án és Mészáros József járásörmester, 1910 okt. 30-án.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel elláttattak, ugyanott:

Pósch István ez. örmester, 1910 okt. 5-én, Temlin József ez. örmester, Vida Lajos őrsvezető, Kövári József örmester, Fekete István II. ez. őrsvezető, Tokaji János ez. örmester és Kunczós József őrsvezető, 1910 okt. 6-án, Inre József ez. örmester, Tóth János II., Németh Ferencz és Kalmár Imre ez. őrsvezetők, 1910 október 5-én, Bíró Imre ez. örmester, 1910 okt. 7-én, Szabó József II. ez. örmester, 1910 okt. 15-én, Németh István X. ez. őrsvezető, 1910 október 17-én, Harcz Károly ez. őrsvezető, 1910 október 25-én, Hammer Károly őrsvezető, 1910 okt. 28-án, Jáger István ez. őrsvezető, 1910 okt. 30-án és Rácz György őrsvezető 1910 okt. 9-én.

Jelvény pótdíj.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 1910 szeptember 20-án kelt 90577/16. számú rendeletével, Kövi Pál, VI. számú csendőrkerületbeli címzetes őrsvezető részére, a neki adományozott II. osztályú ezüst vitézségi érem után illetékes, napi 32 fillérből álló jelvénypótdíj, 1910 október 1-től kezdve folyósított.

Házasságra léptek:

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Staudt Antal ez. örmester, Schwarz Margitál, 1910 szeptember 6-án, Bakonyoszlopon.

Németh Pál ez. örmester, Németh Máriaival, 1910 szeptember 4-én, Vöröserényben.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Vidikan Ambrus ez. őrsvezető, Benkovits Teréziával, 1910 augusztus 27-én, Nagy-Károlyban.

Takacs Márton ez. őrsvezető, Eberhardt Rozália Alojziával, 1910 augusztus 25-én, Ujszentannán.

PALYAZATOK.

Egy irnoki állás a saásvárosi kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 korona. Nyelvtanmeret. Az írógép kezelésében való jártasság előnyt nyújt. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a déva kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi november hó 1-ig.

Egy irnoki állás Máramaros vármegye vésői főszolgabírói hivatalánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Négy középiskolai osztály. Kérvények Máramaros vármegye alispánjához 1910 nov. 6-ig.

Egy irnoki állás az orsovai kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Az ügykezelésben és írógépkezelésben való jártasság előnyt nyújt. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a karánsebesi kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi október 20-ig.

Egy hivatalozolgai állás Abauj-Torna vármegye alispáni hivatalánál. Évi fizetés 600 korona. Lakpénz 360. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. A kinevezés egy évi próbaidőre ideiglenes. Kérvények Abauj-Torna vármegye alispánjához 1910. évi nov. 15-ig.

Egy irnoki állás az odéleányi kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a miskolczi királyi törvényszék elnökéhez 1910. évi október hó 25-ig.

Egy irnoki állás a tatai kir. járásbírósnágnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Szabályszerű lakpénz, esetleg természetbeni lakás. Hat havi előzetes bírósági próbaszolgálat. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a komáromi kir. törvényszék elnökéhez 1910 okt. 25-ig.

Egy hivatalozolgai állás az ipolyvári kir. törvényszéknél. Fizetés 600 korona. Szabályszerű lakpénz, esetleg természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona vagy természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények az ipolyvári kir. törvényszék elnökéhez 1910. évi nov. 5-ig.

Schwáb József műórás és ékszerész
Szabadka, Rudics-n.

A m. kir. csendőrség szives figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri akarat vásárolni, úgy készíttet mint részlete, forduljon olyan üzletgész, amely rövid 1-2 év alatt kifizetőleg csak a csendőrségtől 120 elismerő leveleiben részesült, ezen elismerést csak azért értik el, mivel a saját kezéből szabályozott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 percet különbözhet. Kérem sziveskedjenek mintákat kérni. A mintáknak ára 8 koronától felfele.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A legújabb mintájú ruha és legyverzeti és tömegkönyvecskék raktárunkon készen kaphatók.